

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

Quòd Christus crucem ascendit sponte propria, ex charitate maxima, & ex
Patris obedientia: ex quibus passio reddebatur summè fructifera. Cap.
XXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

homo, quia sic magnificat eum? aut quid sic apponit erga eum cor tulum? Job 7.

Redemisti enim eum per supplicium, quo nullum iniustus: quia passus es iustus pro iniustus, cum in iustis, & ex causis iniustis, sub iudicibus, & pœnis iniustus. Redemisti eum, inquam, per opprobrium, quo nullum vilis, ut ultra nūquam apponat se homo magnificare super terram. Psal. 9.

Redemisti proinde eum per pretium, quo nullum pretiosus, scilicet anima & corpore, vita & sanguine, & quicquid pretii fuerat in homine Deo.

Redemisti nos etiam per mysterium, quo nullum est profundius, cuius nec longitudinem, nec latitudinem, nec sublimitatem, nec profunditatem humana capit intelligentia. Redemisti denique per exemplum, quo nullum perfectius. Passio namque Christi cōplectitur omnem perfectionē homini possibilem in hac vita. Hinc ait Petrus: *Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplū, ut sequamini vestigia eius.* 1 Pet. 2.

Quartò cōmendatur in fructu humanæ naturæ reparata dignitas, propter quam reparandā summa sapientia voluit à stultis illudi, summa innocentia voluit ab impijs flagellari, & præ filijs hominum speciosus forma voluit à vilibus conspui, vitaque nostra perpetua voluit tam pœnaliter mori, ut vel sic tandem plenum fructum suæ passionis consequeremur. Talem, inquam, fructum, qualem ipse promisit, dicens: *Mensuram bonam, & confertam, & coagulatam, & superfluentem, id est, mensurā sine mensura: quam nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, cum Iesus glorificatus erit omnia in omnibus, ut pote rationi plenitudo veritatis, volūtati plenitudo charitatis, & memoriæ cōtinuatio æternitatis. O veritas, o charitas, o æternitas, quando replebis in his bonis desiderium meum? ut verè dicam: Dilectus meus inter vbera mea commorabitur.* 1 Cor. 2.

Psalm. 102. Cant. 1.

Quòd Christus crucem ascendit sponte propria, ex charitate maxima, & ex Patris obedientia: ex quibus passio reddebatur summè fructifera. Cap. XXV.

Dixi: Ascendam in palmam, & apprehendam fructus eius. Cant. VII. Dixi, ait Dominus, id est, ab æterno dispositi, ex intima charitate, & spōtanea voluntate, quòd ascendam in palmam, id est, in crucem, cuius pars, ut creditur, erat de palma, & erat in altum crux eleuata sicut palma, ut in ea Iesus exaltatus traheret ad se omnia. Antiquitus etiam victoria designabatur in palma, quam gloriosè Christus in cruce triumphans

Palma cur crucē Christi designet. Ioan. 12.

K

umphant adeptus est. *Et apprehendam fructus eius*, qui sunt fructus humanae salutis, ut scilicet ibidem pro te, & anima, mortem sustineam, aqua lateris mei te lauando pulchram efficiam, effusoque sanguine meo copiose te redimam. *Apprehendam etiam fructus eius*, qui sunt fructus corporis mei, scilicet illius glorificationem, resurrectionis accelerationem, ascensionis gloriosam ostensionem, nominis mei manifestationem, ac iudiciali potestatis adeptionem. Dicat etiam fidelis Christianus: *Ascendam in palmam*, id est, in Crucem, Christi passionem iugiter rememorando, dolenter compatiendo: viuaciter inuiscerando, & fideliter imitando: quia *Christus passus est pro nobis, relinquens nobis exemplum, ut eadem cogitatione nos armantes, sequamur vestigia eius, Et apprehendam fructus eius*. Non solum fructus nostrae redemptionis, gratis existendo, & gratias agendo, sed etiam fructus exemplaris perfectionis fideliter imitando perfectionem illam omnium virtutum. Vnde Anselmus lib. de Meditatione redemptionis humanae. An aliqua necessitas coegit Christum, ut in passione se sic altissimus humiliaret, & omnipotens ad perficiendum opus salutis nostrae tantum laboraret, in doloribus angustissis, & opprobriis? Sed omnis necessitas, & impossibilitas eius subiacet voluntati. Quippe quod vult, necesse est esse: quod autem non vult, impossibile est esse. Sola igitur voluntate haec fecit, & per tulit. Et quia voluntas eius semper est bona, sola fecit haec bonitate. Non enim Deus egebat, ut hominem hoc modo saluum faceret: sed humana natura indigebat, ut hoc modo Deo satisfaceret. Non indigebat Deus, ut tam laboriosa pateretur: sed indigebat homo, ut ita Deo reconciliaretur. Nec indigebat Deus, ut sic humiliaretur: sed indigebat homo, ut sic de profundo inferni erueretur. Nam cum peccare est Deum inhonorare (quod homo facere non debuerat, etiam si necesse fuisset perire, quicquid est, quod Deus non est) ideo exigebat ratio, quod peccans aliquid maius redderet Deo pro honore ablato, quod sit hoc, pro quo illum exhonore non debuit. Quod quia natura humana non habuit, ne iustitia Dei in suo regno peccatum relinqueret impunitum, Dei bonitas subuenit, & humanam naturam in suam personam Dei Filius assumpsit, ut in ea persona esset Deus homo, qui haberet, quod superaret, non solum omnem essentiam (quae Deus non est) sed etiam omne debitum, quod peccatores soluere debebant. Et hoc, cum nihil pro se deberet, pro alijs solueret, qui quod debebant, reddere non habebant. Pretiosior est enim vita hominis illius, quam omne quod Deus non est.

& su.

1. Pet. 2.
1. Pet. 4.

& superat omne debitū, quod peccatores pro satisfactione debebāt, vel debere possent. Mors enim eius superat omnem magnitudinem, & multitudinem peccatorū, quæ excogitari possent extra personā Dei. Quam quia non debuit, eō quoddā peccator non fuit, sponte tamen ad honorē Patris passioni, & mortī se obtulit, & inferri permisit, ut alijs ostēderet iustitiā Dei non esse deserendā propter mortē, quā quandoq; solvere deberet ex necessitate, cum ipse, qui nō debebat, illatam iniuste propter iustitiā spontē sustineret, ut hominē perfectē liberaret, & primā dignitati restitueret. O fortitudo Dei abscondita, hominē in crucē pendentem, aeternā suspendere mortem, genus humanum premittentem: hominem ligno confixum, diffigere mundum perpetuē mortī affixum. O celata potestas, hominem damnatū cum latronibus, homines saluare damnatos: hominem in patibulo extensum, omnia trahere ad seipsam. O virtus occulta, vnam animā emissam in tormento, innumerabiles extrahere de inferno: hominē mortē corporis suscipere, & animarū mortē perimere. In his omnibus non est humiliata natura diuina, sed exaltata humana: nec illa immutata, sed ista misericorditer adiuta. Nec humana natura passa est aliquid vllā necessitate, sed sola libera voluntate. Nec violentiæ succubuit, sed ad honorē Dei, & hominū utilitatē, quæ illi mala voluntate sunt illata, spontanea bonitate misericorditer sustinuit: nec vlla cogente obedientia, sed potēti disponēte sapientia, quod Patri placitū, & hominibus profuturū intellexit, hoc sponte fecit, obedientiā Patri liberā exhibēdo. Fuit igitur passio Christi ex obedientiā, & tamen ex voluntate spontanea. Nam ex obedientiā Patris mortē suscepit, iuxta illud Apostoli: *Factus est obediens Patri usque ad mortē, mortē autē crucis.* Et illud Ioannis: *Potestatem habeo ponēdi animā meam, & potestati habeo iterum sumendi eam.* Et hoc mandatū accepi a Patre meo, scilicet eam ponendi, & iterum sumendi. Et hoc fuit conuenientissimum. Primō, humanæ iustificationi: ut sicut per vnius hominis inobedientiam peccatores constituti sunt multi, sic per vnius hominis obedientiam, iusti constituentur multi. Secundō, diuinæ ad homines reconciliationi, iuxta illud Pauli: *Reconciliati sumus Deo per mortem Filij eius*, in quantum scilicet Christi mors, Deo Patri sacrificiū erat acceptissimum, secundum illud: *Tradidit semetipsum oblationem pro nobis, & hostiam Deo in odorem suauitatis.* Omnibus autē sacrificijs antefertur obedientia, quia dicitur 1. lib Reg. *Melior est obedientia quā victima.* Et ideo conueniens erat, quod sacrificium

Mors
Christi vir-
tus quanta

Obedientia
Christi.
Philip. 2.
Ioan. 10.

Rom. 5.

ibidem.

Ephes. 5.

1. Reg. 15.

Prou. 1.

Psal. 53.

Ioan. 14.

Ephes. 5.

Ioan. 4.

passionis & mortis Christi procederet ex obedientia. Tertiò, fuit conueniens eius victoria, qua de morte & auctore mortis gloriose triumphauit. Sicut enim miles, qui vincere desiderat, debet esse obediens duci; sic & homo Christus per hoc victoriã obtinuit, quòd obediens Deo Patri fuit, quia, vt dicitur in libro Prouerbiorũ: *Vn obediens loquetur victorias*. Nihilominus tamen ex dilectione Patris animam suam posuit, & ex dilectione nostra, vt obedientia voluntaria esset, & veraciter dicere posset: *Voluntarie sacrificabo tibi*. Nam secundum Augustinũ 10. libro de Ciuitate Dei: Verum sacrificium est omne opus, quod agitur, vt sancta societate Deo adhareamus, relatum, scilicet ad illum finem boni, quo veraciter beati esse possimus. Christus autẽ (vt subdit ibidẽ) in passione seipsum obtulit pro nobis. Et hoc ipsum opus, quo voluntarie sustinuit passionem, Deo maxime acceptum fuit, utpote proueniens ex maxima charitate Dei Patris, & proximi. Vnde subdit Augustinus: Huius veri sacrificij multiplicia variaq; signa fuerunt prisca Sanctorum sacrificia, cum hoc vnum per multa figuraretur, tanquã verbis multis res vna diceretur, vt sine fastidio multitudini commendaretur. Et cum, vt dicit Augustinus libro 4. de Trinitate, quatuor in omni sacrificio considerentur, cui scilicet offeratur, à quo offeratur, quid offeratur, & pro quibus offeratur: Idẽ ipse, qui vnus verusq; mediator est, per sacrificiũ pacis reconciliauit nos. De eo, vnum cum illo manens, cui offerebat; vt vnum in se faceret, pro quo offerebat; vnus ipse esset, qui offerebat, & quod offerebat. Quòd autem prompta voluntate, & ex charitate sacrificium suã passionis offerebat, ostendit apud Iohannem, dicens: *Vi cognoscat mundus, quia d'igo Patrem. Et sic ut mandatum dedit mihi Pater, sic facio. Surgite, eamus hinc*, scilicet ad locum passionis. Quòd etiam ex dilectione nostra passionem illam assumpsit, ostendit Apostolus ad Ephesios, dicens: *Ambulate in dilectione, sicut & Christus dilexit nos. Et tradidit se et ipsam pro nobis*. Tanto namque charitatis affectu ferebatur in ipsam passionis, & mortis ignominiam, quòd diceret: *Meus cubit est; vt facerem voluntariẽ Patris mei, qui misit me*. Eadẽ namque ratione Christus ex obedientia, & charitate passus est, quia præcepta charitatis non nisi ex obedientia impleuit, & ex dilectione ad Patrem præcipientem obediens fuit.

Hæc igitur, o fidelis sponsa; mande & rumina: hæc sugat & glutinat cor tuum, cum eius carnem & sanguinem accipit os tuum. Recole, quia captiua eras, & hoc modo redempta; ancilla, & sic liberata; exul,

& re-

& reducta; perdita, & restituta; mortua; & resuscitata. Per hæc enim, & non nisi per hæc, manebis in Christo, & Christus in te. Considera quid tibi erat, & quid tibi factum sit, & pensa quis tibi hoc fecit, quo amore dignus sit. Intuere necessitatem tuam, & bonitatem suam, & vidè quas gratias reddas, & quantū eius amori, & sollicitudini debeas.

De quatuor voluntatibus in Christo, ac de earum diuersitate, & conformitate in sua passione. Cap. XXVI.

Dixi: Ascendam in palmam, & apprehendam fructus eius. Ad euentiam eorum, quæ iam dicta sunt, sciendum est, secundum Richardum in libro 3. Sententiarum, quod in Christo fuerunt plures voluntates: & si numerentur secundum naturas, tunc sunt duæ, scilicet diuina & humana: si verò secundum potentias, tunc sunt tres, scilicet voluntas diuina, voluntas animæ rationalis, & voluntas appetitiua sensitua, quæ extenso nomine voluntas dicitur, quia monetur post apprehensionē: quamuis propriè non inuenitur voluntas, nisi in rationali parte. Si deniq; numerentur secundum modos volendi, sic sunt quatuor; quia diuiditur voluntas rationalis in deliberatiuā & naturalem, quam Hugo vocat voluntatem pietatis, in libello de voluntatibus Christi, vbi sic ait: Fuit in Christo voluntas diuinitatis, voluntas rationis, voluntas pietatis, & voluntas carnis. Voluntas diuinitatis per iustitiam sententiā dictabat: Voluntas rationis per obedientiam veritatem approbabat: Voluntas pietatis per cōpassionem in alieno malo suspirabat: Voluntas carnis passionem in malo proprio refugiebat. Et sic cōparauit Hugo voluntatem ad modum volendi. Si ergo queritur: Vtrū in Christo fuit conformitas voluntatum? Dicendum secundum Bonauenturam, quod talis conformitas in duobus cōsistit. Primò cōsistit in volito, vt quando vnum & idem volūt: & hoc quandoq; est de necessitate, quandoq; de congruitate, quandoq; præter necessitatem & congruitatem: quia possibile est, quod voluntates sunt conformes, ita quod vna subit alteri, & tamen non volunt idem, quia voluntas superior non vult inferiorem velle quod ipsa vult, sed magis contrarium. Secundò, consistit in ratione vel modo volendi, vt quando eodem modo volunt, vel altera vult illud eodem modo, quo superior vult eam velle: & hoc secundum est ad perfectam conformitatem.

Conformitas igitur in modo, vel ratione volendi, fuit in omnibus

K 3, volun-

Voluntates
quatuor in
Christo.

Conformi-
tas in quibus
consistat.